

Orzeczenie Trybunału z dnia 24 września 1998 r.

EvoBus Austria GmbH przeciwko Niederösterreichische Verkehrsorganisations GmbH

Orzeczenie wstępne w odpowiedzi na pytanie Bundesvergabebamt (Federalny Urząd Zamówień Publicznych) - Austria.

Zamówienia publiczne w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji - skutek dyrektywy, która nie została wdrożona do prawa wewnętrznego.

Sprawa C-111/97- Novog

Sprawozdania Trybunału Europejskiego z 1998 roku, strona I-5411

Streszczenie

Art. 1 ust. 1 - 3, art. 2 ust. 1 oraz 7 - 9 i pozostałe przepisy dyrektywy Rady 92/13, dotyczącej koordynacji przepisów prawnych i administracyjnych, odnoszących się do stosowania przepisów wspólnotowych w zakresie procedur udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji, nie mogą być interpretowane w tak, że przy braku wdrożenia dyrektywy przed końcem okresu na to wyznaczonego, organy odwoławcze państw członkowskich kompetentne w sprawie zamówień publicznych na roboty budowlane i dostawy, mogą także rozpatrywać odwołania dotyczące udzielania zamówień publicznych w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji. Jednakże, celem przestrzegania wymogu interpretowania prawa wewnętrznego w zgodzie z dyrektywą 92/13 i wymogu skutecznej ochrony praw podmiotów indywidualnych, sąd krajowy powinien ustalić, czy określone przepisy prawa krajowego dopuszczają uznawanie prawa podmiotów indywidualnych do wszczęcia procedury odwoławczej, dotyczącej udzielania zamówień w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji. Sąd krajowy musi w szczególności sprawdzić, czy prawo wszczęcia procedury odwoławczej może być wykonane przed tymi samymi organami, co ustanowione w celu rozpatrywania odwołań dotyczących udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane. Jeżeli postanowień prawa wewnętrznego nie można interpretować w zgodzie z dyrektywą 92/13, wówczas zainteresowane osoby mogą, w odpowiednim trybie przewidzianym prawem wewnętrznym, domagać się odszkodowania tytułem szkód poniesionych wskutek braku wdrożenia dyrektywy do prawa wewnętrznego w wyznaczonym terminie.

Strony

w sprawie C-111/97,

Bundesvergabeamt (Austria) zwrócił się do Trybunału na mocy art. 177 Traktatu WE o wydanie orzeczenia wstępnego, w sprawie postępowania toczącego się przed tymże sądem, pomiędzy rzeczonym organem a

EvoBus Austria GmbH

oraz

Niederösterreichische Verkehrsorganisations GmbH (Novog)

w sprawie interpretacji dyrektywy Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r., dotyczącej koordynacji przepisów prawnych i administracyjnych, odnoszących się do stosowania przepisów wspólnotowych w zakresie procedur udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (OJ 1992 L 76 str. 14).

TRYBUNAŁ (Szósta Izba)

w składzie: H. Ragnemalm, Przewodniczący Izby, G.F. Mancini, P.J.G. Kapteyn (Sędzia-Sprawozdawca), J.L. Murray i K.M. Ioannou, Sędziowie

Rzecznik Generalny: N. Fennelly,

Sekretarz: H.A. Ruhl, Główny Administrator

po rozważeniu pisemnych uwag złożonych w imieniu:

- Rządu Austriackiego przez Wolfa Okresek, Radcę Ministerialnego w Biurze Spraw Konstytucyjnych w Urzędzie Kanclerza Federalnego, występującego w charakterze pełnomocnika,

- Komisji Wspólnot Europejskich przez Hendrika van Lier, Doradcę Prawnego i Claudię Schmidt z Biura Prawnego, występujących w charakterze pełnomocników w,

biorąc pod uwagę sprawozdanie z rozprawy,

po wysłuchaniu ustnych wystąpień firmy Niederösterreichische Verkehrs - Wiedeń; Rządu Austrii, reprezentowanego przez Michaela Fruhmana z Federalnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, występującego w charakterze pełnomocnika, i Komisji reprezentowanej przez Hendrika van Lier i Claudię Schmidt, na posiedzeniu w dniu 12 lutego 1998 r.

po wysłuchaniu Opinii Rzecznika Generalnego na posiedzeniu w dniu 2 kwietnia 1998 r.,

wydaje następujące orzeczenie:

Podstawa orzeczenia

1. W orzeczeniu z dnia 25 listopada 1996 r., które Trybunał otrzymał w dniu 17 marca 1997 r., Bundesvergabeamt (Federalny Urząd Zamówień Publicznych) zwrócił się do Trybunału, na podstawie art. 177 Traktatu WE, o wydanie orzeczenia wstępnego w trzech kwestiach, dotyczących interpretacji dyrektywy Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r., dotyczącej koordynacji przepisów prawnych i administracyjnych, odnoszących się do stosowania przepisów wspólnotowych w zakresie procedur udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (OJ 1992 L 76 str. 14).

2. Kwestia ta została podniesiona w trakcie postępowania, którego stronami są spółki EvoBus Austria GmbH (dalej zwana "EvoBus") i Niederösterreichische Verkehrsorganisations GmbH (dalej zwana "Novog"), w sprawie udzielenia zamówienia na dostawę autobusów w.

Ramy prawne

3. Dyrektywa 92/13 wymaga, by państwa członkowskie ustanowiły odpowiednie procedury sprawdzania zgodności z prawem procesu udzielania zamówień publicznych w sektorach wymienionych w dyrektywie najpóźniej do 1 stycznia 1993 r.

4. Art. 1 dyrektywy stanowi:

"1. Państwa członkowskie zobowiązane są do podjęcia koniecznych środków w celu zapewnienia, że decyzje podjęte przez zamawiających podlegają efektywnemu, a zwłaszcza możliwie szybkiemu postępowaniu odwoławczemu, zgodnie z warunkami określonymi w poniższych artykułach, ze szczególnym uwzględnieniem art. 2. ust. 8, na podstawie, że decyzje te naruszyły prawo wspólnotowe w dziedzinie zamówień lub krajowych przepisów wdrażających to prawo w zakresie:

(a) postępowania o udzielenie zamówienia objętego dyrektywą 90/531/EWG

oraz

(b) zgodności z art. 3. ust. 2 lit. a) powyższej dyrektywy, w przypadku zamawiających, do których przepis ten się stosuje.

2. Państwa członkowskie zobowiązane są do zapewnienia, że przedsiębiorstwa, które mogą wystąpić z roszczeniami z tytułu poniesionej szkody w kontekście procedury udzielania zamówienia, nie będą dyskryminowane w wyniku zawartego w niniejszej dyrektywie rozróżnienia pomiędzy przepisami krajowymi wdrażającymi prawo Wspólnoty, a pozostałymi przepisami krajowymi.

3. Państwa członkowskie zobowiązane są do zapewnienia, że środki odwoławcze, zgodnie ze szczegółowymi przepisami, które państwa członkowskie mogą wprowadzić, są dostępne co najmniej każdemu podmiotowi, który ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia, w przypadku, gdy taki podmiot doznał uszczerbku lub zagraża mu doznanie uszczerbku w wyniku domniemanego naruszenia przepisów. W szczególności, państwa członkowskie mogą wymagać od takiego podmiotu uprzedniego powiadomienia zamawiającego o domniemanym naruszeniu przepisów i o zamiarze skorzystania ze środków odwoławczych."

5. Art. 2 stanowi:

"1. Państwa członkowskie zobowiązane są do wprowadzenia do procedur odwoławczych, określonych w art. 1, odpowiednich środków obejmujących prawo do:

a) podjęcia, w możliwie najkrótszym terminie w postępowaniu doraźnym, środków tymczasowych w celu naprawy domniemanego naruszenia lub zapobieżenia dalszym szkodom dla podmiotów, o których mowa powyżej, w tym zawieszenia lub doprowadzenia do

zawieszenia procedury udzielenia zamówienia lub wykonania decyzji podjętych przez zamawiającego;

oraz

b) uchylenia lub doprowadzenia do uchylenia decyzji bezprawnych, w tym usunięcia dyskryminujących specyfikacji technicznych, ekonomicznych lub finansowych specyfikacji zawartych w ogłoszeniu o zamówieniu, okresowych zawiadomieniach o planowanych zamówieniach, ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikacji, zaproszeniu do przetargu, dokumentacji umowy lub w jakimkolwiek innym dokumencie związanym z procedurą udzielenia zamówienia;

bądź

c) podjęcia, w jak najkrótszym terminie, jeżeli to możliwe w procedurze doraźnej i, jeżeli to konieczne, w procedurze zwykłej, środków innych niż przewidziane w lit. a) i b), w celu naprawy domniemanego naruszenia i zapobieżeniu szkodom dla podmiotów, o których mowa powyżej; w szczególności nakazaniu wypłaty określonej kwoty w przypadkach, gdzie naruszenie nie zostało naprawione albo mu nie zapobieżono.

Państwa członkowskie mogą dokonać tego wyboru albo w odniesieniu do wszystkich zamawiających, albo w stosunku do kategorii jednostek określonych na podstawie obiektywnych kryteriów, tak by w każdym przypadku zachować efektywność ustanowionych środków, w celu niedopuszczenia do naruszenia interesów zainteresowanych podmiotów.

d) oraz, w obu powyższych przypadkach, do przyznania odszkodowań podmiotom, które doznały uszczerbku w wyniku naruszenia przepisów.

Gdy roszczenie o odszkodowanie uzasadniane jest faktem, że decyzja została podjęta niezgodnie z prawem, państwa członkowskie mogą zapewnić, w przypadkach, gdy wymaga tego system ich prawa wewnętrznego i istnieją odpowiednie organy o niezbędnych uprawnieniach w tym względzie, że podważana decyzja będzie uprzednio uchylona albo uznana za bezprawną.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 mogą być przyznane oddzielnym organom odpowiedzialnym za poszczególne aspekty procedury odwoławczej.

3. Postępowanie odwoławcze samo w sobie nie musi mieć automatycznego skutku zawieszającego wobec postępowania o udzielenie zamówienia, do którego się odnosi.

4. Państwa członkowskie mogą uznać, że organ odwoławczy przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu środków tymczasowych może wziąć pod uwagę prawdopodobne konsekwencje podejmowanych środków dla wszystkich stron, które mogą doznać uszczerbku, a także dla interesu publicznego i organ ten może nie stosować takich środków, jeżeli ich negatywne konsekwencje mogłyby przewyższyć korzyści. Decyzja o

niezastosowaniu środków tymczasowych nie może naruszyć pozostałych roszczeń podmiotu korzystającego ze środków odwoławczych.

5. Kwota, która ma być zapłacona zgodnie z ust. 1 lit. c) musi być ustalona na poziomie odpowiednio wysokim, aby zniechęcić zamawiającego do popełnienia naruszenia lub trwania w nim. Zapłata tej kwoty może być uzależniona od ostatecznej decyzji, że naruszenie rzeczywiście miało miejsce.

6. Skutki skorzystania z uprawnień, o których mowa w ust. 1 w stosunku do umowy podpisanej wskutek udzielenia zamówienia określa prawo krajowe. Ponadto państwo członkowskie może uznać, że, z wyjątkiem sytuacji, gdy decyzja musi zostać uchylona przed przyznaniem odszkodowania, po podpisaniu umowy wskutek udzielenia zamówienia, uprawnienia organów odwoławczych zostaną ograniczone do przyznania odszkodowań podmiotom, które doznały uszczerbku w wyniku naruszenia przepisów.

7. W przypadku, gdy występuje roszczenie o odszkodowanie obejmujące zwrot kosztu przygotowania oferty lub uczestniczenia w postępowaniu związanym z udzieleniem zamówienia, od podmiotu występującego z roszczeniem wymaga się jedynie udowodnienia naruszenia prawa Wspólnoty w dziedzinie zamówień, lub przepisów krajowych wdrażających to prawo, oraz że miałyby on rzeczywistą szansę uzyskania zamówienia, która to szansa, w konsekwencji tego naruszenia, została zaprzepaszczona.

8. Państwa członkowskie zobowiązane są do zapewnienia efektywnego wykonania decyzji podjętych przez organy odwoławcze.

9. Tam gdzie organy odwoławcze nie mają charakteru sądowego, ich decyzje muszą być zawsze uzasadnione na piśmie. Ponadto, w takim przypadku należy wprowadzić przepisy gwarantujące postępowanie, dzięki któremu wszelkie ewentualnie bezprawne środki podjęte przez organ odwoławczy lub wszelkie uchybienia w wykonywaniu nadanych mu uprawnień będą mogły być przedmiotem odwołania w sądzie lub odwołania rozpatrywanego przez inny organ będący sądem lub trybunałem w znaczeniu art. 177 Traktatu i niezależny zarówno od zamawiającego, jak i organu odwoławczego.

Członkowie tego niezależnego organu, o którym mowa w pierwszym akapicie są powoływani i opuszczają stanowisko na tych samych warunkach, co sędziowie, jeżeli chodzi o urząd odpowiedzialny za ich nominację, okres kadencji oraz ich odwołanie. Przynajmniej przewodniczący tego niezależnego organu musi mieć takie same kwalifikacje zawodowe i prawne, jak sędziowie. Niezależny organ podejmuje decyzje po przeprowadzeniu postępowania, w którym wysłuchane są obie strony, a decyzje te są prawnie wiążące, w sposób określony przez każde państwo członkowskie."

(O J 1993 L 199 str. 84).

6. W Austrii, Bundesgesetz über die Vergabe von Aufträgen (Federalna ustawa o zamówieniach publicznych (Bundesgesetzblatt 463/1993), dalej zwana BverG), która weszła w życie 1 stycznia 1994 r., wdrożyła do krajowego porządku prawnego postanowienia:

- dyrektywy Rady 89/665/EWG z 21 grudnia 1989 r. dotyczącej koordynacji przepisów prawnych i administracyjnych, odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (OJ 1989 L 395, str. 33),

- dyrektywy Rady 92/13/EWG z 25 lutego 1992 r. dotyczącej koordynacji przepisów prawnych i administracyjnych odnoszących się do stosowania przepisów wspólnotowych w zakresie procedur udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (OJ 1993 L 199, str. 84).

7. Ust. 7.2 BVerG stanowi:

"Niniejsza Ustawa dotyczy wyłącznie sektora wodnego, energetycznego, transportu i łączności w zakresie określonym w czwartym rozdziale trzeciej części. Postanowienia czwartej części nie dotyczą zamówień publicznych w tych sektorach."

Czwarta część BVerG dotycząca ochrony prawnej (Rechtsschutz) przewiduje procedurę odwoławczą przed Bundesvergabeamt. Na mocy art. 91.3 oferent, którego oferta została odrzucona, może złożyć odwołanie do Bundesvergabeamt w sprawie zamówienia udzielonego przez sektor państwowy w terminie dwóch tygodni od powiadomienia o wynikach przetargu.

9. Czwarty rozdział, zatytułowany "Przepisy szczegółowe dotyczące organów w udzielających zamówień publicznych w sektorze wodnym, energetycznym, transportu i łączności" zawiera ust. 67.1 BVerG w brzmieniu następującym:

"Postanowienia niniejszego rozdziału dotyczą wyłącznie organów w udzielających zamówień publicznych, o ile prowadzą one działalność w rozumieniu podpunktu 2, oraz podmiotów indywidualnych udzielających zamówień."

10. Dyrektywa 93/13 została przełożona na grunt prawa wewnętrznego poprzez ustawę federalną, zmieniającą federalną ustawę o udzielaniu zamówień publicznych, oraz ustawy o zatrudnianiu cudzoziemców (BGB1 Nr 76/1996). Ustawa weszła w życie w dniu 1 stycznia 1997 r.

Główne postępowanie

11. W dniu 18 lipca 1996 r. EvoBus zwrócił się do Bundesvergabeamt z wnioskiem o uruchomienie procedury odwoławczej w trybie art. 91.3 BVergG. Wniosek dotyczył postępowania przetargowego zainicjowanego przez Novog w sprawie dostawy 36 - 46 autobusów do świadczenia usług ekspresowych, międzymiastowych przewozów autobusowych.

12. Na poparcie wniosku firma EvoBus oświadczyła, że w toku postępowania wybrana oferta została zmieniona, przez co cena ponownego zakupu autobusów wzrosła z 34% do 55%.

W związku z tym Bundesvergabeamt zawiesił postępowanie i zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia wstępnego w odpowiedzi na następujące pytania:

"(1) Czy podmiot indywidualny może wywodzić z art. 1 ust. 1-3, art. 2 ust. 1, ust. 7 -9 lub innego postanowienia dyrektywy 92/13/EWG, szczególne prawo wnioskowania o przeprowadzenie procedury odwoławczej przed organami lub sądami albo trybunałami zgodnie z art. 2 ust. 9 dyrektywy 92/13/EWG, które to prawo jest wystarczająco precyzyjne i konkretne, tak, że - w wypadku braku wdrożenia przez państwo członkowskie postanowień przedmiotowej dyrektywy do prawa wewnętrznego podmiot ten może powoływać się na to postanowienie?

Jeżeli odpowiedź na pytanie 1 jest twierdząca:

(2) Czy w toku przeprowadzania procedury odwoławczej sąd krajowy o cechach Bundesvergabeamt zobowiązany jest nie brać pod uwagę postanowień prawa krajowego, takich jak art. 7.2 w związku z art. 67.1 Bundesvergabegesetz, które wykluczają prowadzenie przezeń procedury odwoławczej, nawet jeżeli prawo wewnętrzne przewiduje taką procedurę odwoławczą, wyłącznie celem wdrożenia dyrektywy 89/665/EWG do prawa wewnętrznego?

Jeżeli odpowiedź na pytanie 1 jest twierdząca:

(3) Czy sąd wydający wyrok zobowiązany jest ignorować te lub porównywalne przepisy proceduralne prawa wewnętrznego w takich okolicznościach, jeżeli hamują one lub uniemożliwiają skuteczne przeprowadzenie procedury odwoławczej?"

Pierwsze i drugie pytanie

14. W pierwszym i drugim pytaniu, które w zasadzie należy rozważyć łącznie, sąd krajowy zapytuje, czy art. 1 ust. 1-3 i 2 ust. 1, ust. 7-9 oraz pozostałe postanowienia dyrektywy 92/13 trzeba interpretować w taki sposób, że w wypadku braku wdrożenia dyrektywy do prawa wewnętrznego do końca wyznaczonego na ten cel terminu, organy kontrolne państw członkowskich, kompetentne w sprawach związanych z trybem udzielania zamówień publicznych na dostawy oraz roboty budowlane, mogą także rozpatrywać wnioski odwoławcze dotyczące procedur udzielania zamówień w sektorach gospodarki wodnej, energetycznym transportu i telekomunikacji.

15. Należy zauważyć, że w orzeczeniu w sprawie Dorsch Consult (Sprawa C-54/96 [1997] ECR I-4961, punkt 40), Trybunał stwierdził, iż ustalenie właściwości sądu lub trybunału uprawnionego do rozstrzygania sporów, dotyczących praw osób wywodzonych z prawa wspólnotowego, należy do kompetencji systemu prawnego każdego państwa członkowskiego. Jednakże państwa członkowskie mają obowiązek zapewnić skuteczną ochronę tych praw w każdym wypadku. Przy tym zastrzeżeniu Trybunał nie może angażować się w rozwiązywanie kwestii dotyczących właściwości sądów, które mogą wyniknąć w krajowym systemie sądownictwa, w związku z kwalifikacją pewnych sytuacji prawnych, opartych na prawie wspólnotowym.

16. Ponadto należy zauważyć iż, mimo że art. 1 dyrektywy 92/13 wymaga przyjęcia przez państwa członkowskie środków koniecznych do zapewnienia skutecznego systemu odwoławczego dotyczącego zamówień na świadczenie usług w sektorach wodnym, energetycznym, transportu i telekomunikacji, nie określa, które organy krajowe są organami kompetentnymi w tym zakresie, i co więcej nie wymaga, by były to te same organy, co organy wyznaczone przez państwa członkowskie w zakresie zamówień na dostawy oraz zamówień na roboty budowlane.

17. Wszystkie strony przyznają, że w czasie złożenia przez firmę EvoBus wniosku o odwołanie w Bundesvergabeamt, to znaczy 18 lipca 1996 r., dyrektywa 92/13 nie została jeszcze wdrożona do prawa austriackiego.

18. Z uwagi na te okoliczności, co Trybunał podkreślił w punkcie 43 wyżej wspomnianego orzeczenia w sprawie Dorsch Consult, nałożony na państwa członkowskie na mocy dyrektywy obowiązek, osiągnięcia skutku przewidzianego dyrektywą i ich obowiązek wynikający z art. 5 Traktatu WE, podjęcia wszelkich właściwych środków o charakterze ogólnym lub specjalnym, w celu zapewnienia realizacji tego zobowiązania, jest wiążący w odniesieniu do wszystkich władz państw członkowskich, w szczególności, w sprawach związanych z właściwością terytorialną, do sądów. Z powyższego wynika, iż stosując prawo wewnętrzne, które zostało uchwalone przed lub po dacie dyrektywy, sąd krajowy poproszony o wykładnię prawa musi zinterpretować je, w jak najszerszym stopniu, w świetle sformułowań i celu dyrektywy, tak, by osiągnąć zamierzony wynik, i tym samym spełnić wymogi trzeciego akapitu art. 189 Traktatu WE (por. Sprawa C-106/89 Marleasing [1990] ECR I-4135, punkt 8; Sprawa C-334/92 Wagner Miret [1993] ECR I-6911, punkt 20, Sprawa C-91/92 Faccini Dori [1994] ECR I-3325, punkt 26).

19. Zobowiązanie to wymaga ustalenia przez sąd krajowy, czy określone postanowienia prawa krajowego pozwalają na uwzględnienie prawa podmiotów indywidualnych do kontroli udzielania zamówień na świadczenie usług w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji. W okolicznościach takich, jak opisane w punkcie dotyczącym postępowania głównego, sąd krajowy ma w szczególności obowiązek ustalić, czy prawo do odwołania może zostać wykonane przed tymi samymi organami, co organy ustanowione w celu rozpatrywania odwołań odnośnie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (por. orzeczenie w sprawie Dorsch Consult, op. cit., punkt 46 in fine).

20. Strony głównego postępowania zgadzają się, że zgodnie z art. 7.2 i art. 67.1 BVergG organy udzielające zamówienia publicznego na mocy art. 67.2 są wyraźnie wyłączone z systemu odwoławczego przewidzianego Ustawą, zgodnie z treścią dyrektywy 89/665.

21. W tych okolicznościach należy zwrócić uwagę, że jeżeli określonych postanowień prawa wewnętrznego nie można interpretować w duchu dyrektywy 92/13, wówczas zainteresowane osoby mogą, zgodnie z odpowiednimi procedurami przewidzianymi prawem wewnętrznym, domagać się odszkodowania za szkody poniesione wskutek braku wdrożenia dyrektywy do prawa wewnętrznego w wyznaczonym terminie (Dorsch Consult, op. cit., punkt 45; w sprawie zobowiązania państw członkowskich w wypadku braku wdrożenia dyrektywy; zobacz połączone sprawy C-6/90 i C-9/90 Francovich i Inni [1991] ECR I-5357 i połączone sprawy C-178/94, C-179/94, C-188/94, C-189/94 i C-190/94 Dillenkofer i Inni [1996] ECR I-4845).

22. Z uwagi na powyższe, odpowiedź na pierwsze i drugie pytanie brzmi następująco: art. 1 ust. 1-2, art. 2 ust. 1 ust. 7-9 oraz pozostałych postanowień dyrektywy 92/13 nie można interpretować w ten sposób, że w braku wdrożenia dyrektywy do prawa wewnętrznego, do końca wyznaczonego terminu, organy odwoławcze państw członkowskich kompetentne w sprawie zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane mogą także rozpatrywać odwołania dotyczące udzielania zamówień publicznych w sektorach gospodarki wodnej,

energetyki, transportu i telekomunikacji. Jednakże, celem przestrzegania wymogu interpretowania prawa wewnętrznego w zgodzie z dyrektywą 92/13 i wymogu skutecznej ochrony praw podmiotów indywidualnych, sąd krajowy powinien ustalić, czy określone przepisy prawa krajowego dopuszczają uznawanie prawa podmiotów indywidualnych do wszczęcia procedury odwoławczej, dotyczącej udzielania zamówień w sektorach wodnym, energetycznym, transportu i telekomunikacji. Sąd krajowy musi w szczególności sprawdzić, czy prawo wszczęcia procedury odwoławczej może być wykonane przed tymi samymi organami, co ustanowione w celu rozpatrywania odwołań dotyczących udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane. Jeżeli postanowień prawa wewnętrznego nie można interpretować w zgodzie z dyrektywą 92/13, wówczas zainteresowane osoby mogą, w odpowiednim trybie przewidzianym prawem wewnętrznym, domagać się odszkodowania tytułem szkód poniesionych wskutek braku wdrożenia dyrektywy do prawa wewnętrznego w wyznaczonym terminie.

Trzecie pytanie

23. W świetle odpowiedzi na pierwsze i drugie pytanie nie ma potrzeby udzielać odpowiedzi na trzecie pytanie.

Decyzja dotycząca kosztów

Koszty

24. Koszty poniesione przez zgłaszających swoje uwagi Trybunałowi Rząd Austrii i Komisja Wspólnot Europejskich, nie podlegają zwrotowi. Ponieważ postępowanie to stanowi dla stron głównego postępowania etap postępowania toczącego się przed sądem krajowym, decyzja w sprawie kosztów należy do kompetencji tegoż sądu.

Sentencja orzeczenia

Na tej podstawie

TRYBUNAŁ (Szósta Izba)

w odpowiedzi na pytanie zgłoszone przez Bundesvergabeamt w orzeczeniu z dnia 25 listopada 1996 r., orzeka, co następuje:

"Art. 1 ust. 1-2, art. 2 ust. 1, ust. 7-9 oraz pozostałych postanowień dyrektywy 92/13 nie można interpretować w ten sposób, że w braku wdrożenia dyrektywy do prawa wewnętrznego do końca wyznaczonego terminu, organy odwoławcze państw członkowskich, kompetentne w sprawie odwołań od zamówień publicznych na

dostawy i zamówień na roboty budowlane, mogą także rozpatrywać odwołania dotyczące udzielania zamówień w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji. Jednakże celem przestrzegania wymogu interpretowania prawa wewnętrznego w zgodzie z dyrektywą 92/13 i wymogu skutecznej ochrony praw podmiotów indywidualnych, sąd krajowy musi ustalić, czy odnośne przepisy prawa krajowego dopuszczają uznawanie prawa osób do rozpoczęcia procedury odwoławczej dotyczącej udzielania zamówień w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji. Sąd krajowy musi w szczególności sprawdzić, czy prawo rozpoczęcia postępowania odwoławczego może być wykonane przed tymi samymi organami, co ustanowione w celu rozpatrywania odwołań dotyczących udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane. Jeżeli postanowienia prawa wewnętrznego nie można interpretować w zgodzie z dyrektywą 92/13, wówczas zainteresowane osoby mogą, w odpowiednim trybie przewidzianym prawem wewnętrznym, domagać się odszkodowania tytułem szkód poniesionych wskutek braku przeniesienia dyrektywy na grunt prawa wewnętrznego w wyznaczonym terminie."